

CARTES DES DEL FRONT (1936-1939)

Descripció detallada de l'element didàctic

Combatents republicans escrivint cartes al voltant d'una taula a un [Centre del Soldat].

Foto: Autor desconegut
ANC - Fons *Generalitat de Catalunya (Segona República)*. Codi doc 2777

Objectius

Analitzar a partir de fonts d'arxiu i, en particular, de documents epistolars, les vivències en el front de batalla per part dels soldats catalans que varen formar part del bàndol republicà durant la Guerra Civil.

Seleccionar les fonts pertinents per tal d'aprofundir en una dimensió particular de l'experiència d'aquests combatents, per exemple l'horror de la guerra, la preocupació pels seus familiars i amics o la vida quotidiana en el front.

Redactar un text breu sobre algunes d'aquestes dimensions, utilitzant la informació obtinguda de les cartes estudiades i destacant aquells aspectes que hagin cridat més l'atenció dels i les alumnes.

Descripció de l'activitat

Activitat que facilita l'observació i anàlisi de documents d'arxiu, en aquest cas correspondència personal, amb l'objectiu d'aproximar-se a les vivències dels combatents de l'exèrcit republicà en els fronts de batalla de la Guerra Civil espanyola.

Amb aquesta finalitat, els i les estudiants observen, en primer lloc, un material audiovisual en què una veu en off llegeix la transcripció dels fragments d'un conjunt de 14 cartes enviades des del front. A continuació, després de reflexionar sobre la intencionalitat de l'audiovisual, han d'optar entre tres temes d'investigació i seleccionar les cartes que els puguin ser útils per tal d'aprofundir en el tema escollit.

Una vegada seleccionades les cartes amb les quals treballaran, han de buscar en l'aplicació [ANC@ula](#) els documents d'arxiu corresponents i els han d'analitzar seguint les pautes amb la finalitat d'obtenir informació, redactar les impressions sobre el tema plantejat i elaborar unes conclusions.

Finalment, es promou que l'alumne/a faci unes reflexions sobre les particularitats, possibilitats i limitacions de la correspondència privada com a font històrica.

Recursos emprats

Audiovisual *Cartes des del front*, en què una veu en off llegeix alguns fragments d'un conjunt de 14 cartes enviades des del front.

Documents d'arxiu, conservats a l'[Arxiu Nacional de Catalunya](#)

Fitxes d'anàlisi i procediments proposats pel [Servei Didàctic de l'Arxiu Nacional de Catalunya](#).

Temporització

---

2 a 3 hores

Alumnes a qui s'adreça especialment

Alumnes de quart curs de l'ESO i Batxillerat.

Aspectes didàctics i metodològics

L'activitat permet tant el treball individual com en parelles. Una utilització oberta i flexible d'aquest material pot ser útil per treballar la diversitat de l'alumnat, des dels procediments més senzills fins al desenvolupament d'una recerca més autònoma.

Aquesta proposta s'ha dissenyat per facilitar un apropament a l'experiència de la Guerra Civil des d'una dimensió més íntima, com la que s'expressa a les cartes privades. Des d'una perspectiva procedimental, l'activitat permet als i les estudiants, seleccionar fonts pertinents per al desenvolupament d'un tema específic, analitzar i extreure informació de fonts primàries i desenvolupar una explicació a un problema plantejat, i deixa espai per a l'expressió de les seves impressions.

En tant que l'activitat es realitza individualment o en parelles, és important preveure un moment de socialització del treball realitzat, de manera que cadascun dels membres del grup, assoleixi una visió de conjunt.

Per tal d'aprofundir en el tema, Així com en altres aspectes de la Guerra Civil, es podria plantejar una cerca de documents en l'aplicació ANC@ula

Continguts, competències i procediments que es treballen de manera destacada

---

Continguts:

- Vivències dels soldats catalans al front de batalla durant la Guerra Civil espanyola (1936 - 1939)
- Cartes privades com a fonts històriques

Competències:

- Competència social i ciutadana
- Competència d'aprendre a aprendre (utilització del mètode de recerca)

Processos:

- Anàlisi de fonts secundàries (material audiovisual)
- Anàlisi de fonts primàries (Cartes)

Documents adjunts

- [Activitat didàctica](#).
- Accés als documents (ANC@ula): Codi doc [3035](#), [3296](#), [3294](#), [3286](#), [3288](#), [3289](#), [3290](#), [3291](#), [3292](#), [3293](#), [3297](#), [2882](#), [3300](#), [3298](#), [3340](#), [3302](#), [3299](#), [2777](#)